

A Dél-dunántúli régió egyetemi versenyképességének fejlesztése A helyi önkormányzatok szerepvállalása az energiahatékonysági szempontú helyi fejlesztésekben alprogram

Témavezető: Mezei Cecília
Futamidő: 2011-2013

A TÁMOP 4.2.1.B-10/2/KONV-2010-0002 számú „A Dél-dunántúli régió egyetemi versenyképességének fejlesztése” c projekt keretében lefolytatott kutatás célja annak bemutatása volt, hogy a hazai helyi önkormányzatok milyen kötelezettségekkel és lehetőségekkel rendelkeznek az energiahatékonyság javítása, illetőleg az energiahasznosítási alternatívák kidolgozása és kihasználása terén. A vizsgálódás alapja az a felvetés volt, hogy a helyi önkormányzatok sokat tehetnek a helyi energiahasznosítás környezettudatos alakításáért a helyi szabályozási eszközökkel és a helyi koncepciók, tervek elkészítésével, a helyi erőforrások feltárásának és hasznosításának előmozdításával, a közintézmények energiafelhasználásának átgondolásával vagy az energetikai és fenntarthatósági célterületre irányuló helyi kezdeményezések támogatásával (pl. helyi erőművek létesítése, helyi vállalkozások támogatás, állami vagy európai uniós támogatások kiegészítése).

A kutatás – éppen ezért – a Dél-dunántúli régió helyi önkormányzataira koncentráltan a lehetőségek feltárásával, azaz a hazai szabályozási háttér elemzésével, a közigazgatási és önkormányzati finanszírozási rendszer értékelésével, a nemzetközi és a hazai komplex energetikai-környezeti helyi fejlesztési jó gyakorlatok bemutatásával foglalkozott. A környezeti-energetikai komplex fejlesztések potenciális együttműködő partnereinek azonosítása és a regionális léptékű beavatkozási lehetőségek feltárása szintén a kutatás területét képezték. A régiót érintő helyzetfeltárás és az energetikai szakmai potenciálfelmérések alapján a kutatócsoport beavatkozási javaslatokat tesz mind a helyi, mind pedig a központi döntéshozók számára a közösségi finanszírozású dél-dunántúli energetikai fejlesztésekre vonatkozóan.

A témaválasztást indokolja, hogy nemzetközi példák mutatják, hogy vannak olyan sikeres helyi kezdeményezések, helyi vagy regionális energiaellátási modellek, amelyek egyszerre szolgálják az energiahatékonyság, a környezetvédelem és a fenntarthatóság céljait, miközben megfelelnek a helyi fejlesztésekkel szemben támasztott követelményeknek (helyi erőforrásokra támaszkodik, helyi igényekhez igazodik, hozzájárul a helyi életminőség javításához) is. Ezekben a sikertörténetekben a helyi önkormányzatoknak legtöbbször kitüntetett szerep jut. Hazai viszonylatban kevés hasonló jó gyakorlatot találunk, holott a lehetőségek nálunk is adóttak. Ezek a lehetőségek azonban jórészt behatároltak a szabályozási környezet, a társadalmi-gazdasági környezet és az önkormányzati pénzügyi és vagyoni háttér által, így e területek vizsgálatára hangsúlyt kell helyezni.

A Dél-dunántúli régió számára az energetikai klaszter további erősítése komoly kitörési pontot jelenthet, mivel a régió jelentős potenciállal rendelkezik az alternatív energiahasznosítás terén, illetőleg a hagyományos energiaellátási és -elosztási rendszer kitüntetett szereplői is jelen vannak a térségben. Az energetikához kötődő regionális fejlesztés megvalósítása azonban csak alulról szerveződve lehet sikeres, így a helyi önkormányzatok lehetőségeinek feltárása, kezdeményezéseik és együttműködések ösztönzése fontos kiinduló pont lehet a térség fejlesztéséhez.